

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2017/582,**29. juuni 2016,****millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 600/2014 seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, millega täpsustatakse reguleeritud turgudel kaubeldavate tuletisinstrumentide kliirimiskohustust ja kliirimiseks vastuvõtmise ajastust****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrust (EL) nr 600/2014 finantsturgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 29 lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

- (1) Selleks et kliiritavate tuletistehingute kliirimisele esitamisel ja kliirimiseks vastuvõtmisel tegevuslikke ja muid riske juhtida ning pakkuda vastaspooltele võimalikult vara kindlustunnet, on oluline juba varases etapis ja niivõrd kui võimalik, juba enne tehingu tegemist kindlaks teha, kas keskne vastaspool võtab kliiritava tuletistehingu kliirimiseks vastu, samuti selle tagajärjed, kui keskne vastaspool esitatud kliiritavat tuletistehingut vastu ei võta.
- (2) Selleks et kohaldada skaleeritavaid tehnoloogilisi lahendusi, millega tagada, et kliiritavaid tuletistehinguid saab kliirimisele esitada ja kliirimiseks vastu võtta nii kiiresti, kui on tehnoloogiliselt teostatav, peaks kauplemiskoha ja keske vastaspoole ülesannete täitmiseks vajatav teave olema eelnevalt kindlaks määratud ning kauplemiskoha ja keske vastaspoole dokumentides selgelt sätestatud.
- (3) Tuletistehingutele õige hinna määramisel võtavad vastaspoolel arvesse, et keskselt kliiritavate tehingute suhtes kehtiv tagatiste kord erineb mittekeskselt kliiritavate tehingute suhtes kehtivast korrast, olenemata sellest, kas tehing kliiritakse seepärast, et kliirimine on kohustuslik, või seepärast, et asjaomased pooled võtavad selle muudel juhtudel kliirimiseks vastu. Seega peaksid vastaspoolel saama kasutada samu töötlusviise ja nõudeid nii kohustuslikus korras kui ka vabatahtlikult kliiritavate tuletistehingute jaoks, et tagada kliiritavate tuletistehingute kliirimisele esitamine ja kliirimiseks vastuvõtmine nii kiiresti, kui on tehnoloogiliselt teostatav.
- (4) Kui kliiritavad tuletistehingud sõlmitakse kauplemiskohas, peaks selleks, et enne tehingut oleks võimalik kindlaks teha, kas keskne vastaspool tehingu kliirib, kauplemiskoht ja keskne vastaspool olema kehtestatud eeskirjad, mis tagavad tehingu automaatse kliirimise võimaluse. Vastasel juhul peaks kauplemiskoht võimaldama keske vastaspoole kliirivatel liikmetel kontrollida, kas korraldused vastavad nende klientidele määratud piirangutele.
- (5) Kauplemiskohale kliiritava tuletistehingu töötlemiseks ette nähtud aeg peaks olema elektrooniliselt kaubeldavate kliiritavate tuletistehingute puhul lühem kui selliste kliiritavate tuletistehingute puhul, millega elektrooniliselt ei kaubelda, sest esimesel juhul peaks automaatse töötlemise määr olema suurem.
- (6) Kauplemiskoht peaks kliiritavate tuletistehingutega seotud teabe saatma kesksele vastaspoolele eelnevalt kokku lepitud elektroonilises vormingus nii elektrooniliselt kaubeldavate kui ka muude kliiritavate tuletistehingute korral. Seega peaks kesksele vastaspoolele tuletistehingu vastuvõetavuse üle otsustamiseks ette nähtud aeg olema sama olenemata sellest, kas kliiritav tuletistehing sõlmiti elektrooniliselt kaubeldes või mitte.

⁽¹⁾ ETL L 173, 12.6.2014, lk 84.

- (7) Kahepoolset sõlmitavate kliiritavate tuletistehingute töötlemine on tavaliselt vähem automatiseeritud kui kauplemiskohas sõlmitavate kliiritavate tuletistehingute töötlemine. Seega peaks vastaspooltele kahepoolset sõlmitava kliiritava tuletistehingu keskele vastaspoolele esitamiseks ette nägema rohkem aega kui kauplemiskohas sõlmitava kliiritava tuletistehingu korral.
- (8) Kahepoolset sõlmitavate kliiritavate tuletistehingutega seotud krediidiriskide juhtimiseks peaks keskne vastaspool võimaldama kliirivatel liikmetel oma klientide tehinguandmeid vaadata ja otsustada, kas võtta tehing vastu või mitte. Kuna keskse vastaspoole ja kliiriva liikme vaheline andmetöötlus on tavaliselt automatiseeritud, ei tohiks see olla kuigi aeganõudev.
- (9) Keskse vastaspoole, samuti kliirivad liikmed juhivad kliiritavate tuletisinstrumentide kliirimisest tulenevate jooksvate riskipositsioonidega seotud krediidiriski. Tavapäraselt hõlmab see positsiooniga seonduva riski leevendamiseks keskse vastaspoole või kliiriva liikme poolt vastaspoole suhtes määratavaid piiranguid, mille tulemusel võidakse esitada uusi taotlusi, et kliiritaks teatavad tuletistehingud, mida kliiriv liige või vastaspool vastu ei võtnud. Kliiritavate tuletistehingute kliirimiseks esitamine nii kiiresti, kui on tehnoloogiliselt teostatav, ei tähenda seega, et kõik kliiritavad tuletistehingud võetakse igas olukorras kliirimiseks vastu. Kui kliiritavaid tuletistehinguid kliirimiseks vastu ei võeta, peaks vastaspooltel oma riskide maandamiseks olema teada, kuidas neid tehingud käsitatakse.
- (10) Kuna kauplemiskohas elektrooniliselt sõlmitava ja kliirimiseks keskele vastaspoolele esitatava kliiritava tuletistehingu töötlemine ei ole kuigi aeganõudev, on sama minimaalne ka korralduse ja vastuvõtmata jätmise vahel turuliikumisteks ja kliiritava tuletistehingu väärtuse ja riski muutumiseks jääv aeg. Kuna olukorras, kui keskne vastaspool ei võta tehingut kliirimiseks vastu, on vastaspoole kantav võimalik kahju kaduvväike ja selleks, et vastaspooltel oleks toimuva suhtes kindlustunne, tuleks kauplemiskohas elektrooniliselt sõlmitavad kliiritavad tuletistehingud, mida keskne vastaspool kliirimiseks vastu ei võta, lugeda tühiseks.
- (11) Kuna erinevalt kauplemiskohas elektrooniliselt sõlmitavate kliiritavate tuletistehingute töötlemisest on kliiritavate tuletistehingute töötlemine muudel juhtudel aeganõudvam, võib see ajavahemik olla piisavalt pikk, et vahepeal toimuks turuliikumised ning kliiritava tuletistehingu väärtuse ja riski oluline muutus. Seetõttu ei pruugi tehingu tühiseks tunnistamine sobida kõigi tehingute puhul, mida keskne vastaspool vastu ei võta. Et pakkuda kindlustunnet seoses muude kui kauplemiskohas elektrooniliselt sõlmitavate kliiritavate tuletistehinguga, mida keskne vastaspool kliirimiseks vastu ei võta, tuleks selliste tehingute käsitamine eelnevalt kindlaks määrata kauplemiskoha eeskirjades ja vajaduse korral vastaspoole vahel lepinguliselt kehtestatud korras.
- (12) Kui kliiritavat tuletistehingut ei võeta kliirimiseks vastu muudel põhjustel kui krediidiriskiga seotud põhjused, nt ebatäpse või mittetäieliku teabe edastamisest tingitud tehniliste või kirjavigade tõttu, võivad vastaspoolel sellegipoolest soovida sellise tuletistehingu kliirimist. Kui mõlemad vastaspoolel nõustuvad tehingu uuesti esitamisega ja eeldusel, et seda tehakse suhteliselt lühikese aja jooksul pärast esimest esitamist ning et uue esitamisega on võimalik tuvastada ja kõrvaldada tehingu kliirimiseks vastuvõtmata jätmise põhjus, võidakse lubada teistkordne esitamine uue kliiritava tuletistehinguna, mille majanduslikud tingimused on samad, sest see tagab endiselt tegevuslike ja muude kui krediidiriskide nõuetekohase juhtimise.
- (13) Ühtsuse huvides ja finantsturgude sujuva toimimise tagamiseks on vaja, et käesoleva määruse sätteid ja määruse (EL) nr 600/2014 sätteid hakataks kohaldama samast kuupäevast.
- (14) Käesolev määrus põhineb regulatiivsete tehniliste standardite eelnõul, mille on komisjonile esitanud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA).
- (15) ESMA on korraldanud avalikud konsultatsioonid käesoleva määruse aluseks oleva regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kohta, analüüsinud potentsiaalseid seonduvaid kulusid ja tulusid ning küsinud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1095/2010⁽¹⁾ artikli 37 kohaselt moodustatud väärtpaperitururühmade sidusrühmade kogu arvamust,

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsus nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Teabe edastamise hõlbustamise kord

1. Kauplemiskoht kirjeldab oma eeskirjades, millist teavet ta kliiritava tuletistehingu vastaspooltelt vajab, et see tehing kliirimiseks keskele vastaspoolele esitada, ning millises vormingus see teave tuleb esitada.
2. Keskne vastaspool kirjeldab oma eeskirjades, millist teavet ta kliiritava tuletistehingu vastaspooltelt ja kauplemiskohtadelt selle tehingu kliirimiseks vajab ning millises vormingus see teave tuleb esitada.

Artikkel 2

Kauplemiskohas sõlmitavate kliiritavate tuletistehingute kauplemiselne kontroll

1. Kauplemiskohad ja kliirivad liikmed kontrollivad, kas kauplemiskohas sõlmitava kliiritava tuletistehingu korraldus vastab lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud nõuetele, v.a kui täidetud on kõik käesoleva lõike punktides a, b ja c sätestatud tingimused:
 - a) kauplemiskoha eeskirjades on nõutud, et kõik kauplemiskoha liikmed või osalised, kes ei ole kliiritavat tuletistehingut kliiriva keske vastaspoole kliirivad liikmed, oleks koos keske vastaspoole kliiriva liikmega kehtestanud lepingulise korra, mille kohaselt kliiriv liige muutub kliiritava tuletistehingu puhul automaatselt vastaspooleks;
 - b) keske vastaspoole eeskirjades on ette nähtud, et kauplemiskohas sõlmitav kliiritav tuletistehing kliiritakse automaatselt ja viivitamatult, kusjuures punktis a osutatud kliiriv liige muutub automaatselt keske vastaspoole vastaspooleks;
 - c) kauplemiskoha eeskirjades on ette nähtud, et kooskõlas kliiriva liikmega lepinguliselt kehtestatud otsese või kaudse kliirimiskorraga muutub kauplemiskoha liige või osaline või tema klient pärast kliiritava tuletistehingu kliirimist tuletistehingu vastaspooleks.
2. Kauplemiskoht annab vahendid, millega tagada, et iga kliiriv liige iga korralduse puhul enne selle täitmist kontrolliks, kas korraldus vastab komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2017/589 ⁽¹⁾ kohaselt selle kliiriva liikme poolt kliendile määratud ja tema suhtes kohaldatavatele piirangutele.
3. Kauplemiskoht tagab enne korralduse täitmist, et kliendi korraldus ei ületa selle kliendi suhtes lõike 2 kohaselt kohaldatavaid piiranguid
 - a) korralduse saamisest 60 sekundi jooksul, kui korraldus sisestati elektrooniliselt;
 - b) korralduse saamisest 10 minuti jooksul, kui korraldust ei sisestatud elektrooniliselt.
4. Kui korraldus ületab kliendi suhtes kooskõlas lõikega 2 kohaldatavaid piiranguid, teatab kauplemiskoht kliendile ja kliirivale liikmele järgmise aja jooksul, et korraldust ei saa täita:
 - a) kui korraldus sisestati elektrooniliselt, reaalajas;
 - b) kui korraldust ei sisestatud elektrooniliselt, 5 minuti jooksul alates hetkest, kui kontrolliti korralduse vastavust kohaldatavatele piirangutele.

⁽¹⁾ Komisjoni 19. juuli 2016. aasta delegeeritud määrus (EL) 2017/589, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, milles määratakse kindlaks algoritmkauplemisega tegelevate investeerimisühingute organisatsioonilised nõuded (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 417).

*Artikkel 3***Kauplemiskohas sõlmitavate kliiritavate tuletistehingutega seonduva teabe edastamise ajavahemikud**

1. Kauplemiskoha, keskse vastaspoole ja kliiriva liikme suhtes kohaldatakse käesoleva artikli lõigetes 2–5 sätestatud nõudeid, v.a kui täidetud on kõik artikli 2 lõike 1 punktides a, b ja c sätestatud tingimused.
2. Kauplemiskohas elektrooniliselt sõlmitavate kliiritavate tuletistehingute korral peab kauplemiskoht saatma iga tehinguga seonduva teabe kesksele vastaspoolele 10 sekundi jooksul alates tehingu sõlmimisest.
3. Kauplemiskohas muude kui elektrooniliselt sõlmitavate kliiritavate tuletistehingute korral peab kauplemiskoht saatma iga tehinguga seonduva teabe kesksele vastaspoolele 10 minuti jooksul alates tehingu sõlmimisest.
4. Keskne vastaspool otsustab kauplemiskohas sõlmitava kliiritava tuletistehingu kliirimiseks vastuvõtmise või vastuvõtmata jätmise 10 sekundi jooksul pärast kauplemiskohalt teabe saamist ning teatab vastuvõtmata jätmisest kliirivale liikmele ja kauplemiskohale reaalsajas.
5. Kliiriv liige ja kauplemiskoht teavitavad kliiritava tuletistehingu kauplemiskohas sõlminud vastaspoolt vastuvõtmata jätmisest niipea, kui keskne vastaspool on neile vastuvõtmata jätmisest teatanud.

*Artikkel 4***Kahepoolselt sõlmitavate kliiritavate tuletistehingutega seonduva teabe edastamise ajavahemikud**

1. Vastaspoolte kahepoolselt sõlmitavate kliiritavate tuletistehingute puhul peab kliiriv liige tegema järgmist:
 - a) hankima kliendilt tõenduse kliirimisele esitatud tehingu sõlmimise ajavahemiku kohta;
 - b) tagama, et vastaspoolel saadaks artikli 1 lõikes 2 osutatud teabe kesksele vastaspoolele 30 minuti jooksul pärast tehingu sõlmimist.
2. Keskne vastaspool saadab oma kliirivale liikmele tehingu kohta lõike 1 punktis b osutatud seonduva teabe 60 sekundi jooksul pärast vastaspooltelt selle teabe saamist. Kliiriv liige otsustab tehingu vastuvõtmise või vastuvõtmata jätmise 60 sekundi jooksul pärast keskselt kauplemiskohalt teabe saamist.
3. Keskne vastaspool otsustab kahepoolselt sõlmitava kliiritava tuletistehingu kliirimiseks vastuvõtmise või vastuvõtmata jätmise 10 sekundi jooksul pärast kliirivalt liikmelt vastuvõtmise või vastuvõtmata jätmise teate saamist.
4. Sellegipoolest ei kohaldata käesoleva artikli lõikeid 2 ja 3 juhul, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:
 - a) keskse vastaspoole eeskirjadega on tagatud, et kliiriv liige määrab oma kliidile piirangud ja kohaldab neid nagu on ette nähtud delegeeritud määruses (EL) 2017/589;
 - b) keskse vastaspoole eeskirjadega on ette nähtud, et keskne vastaspool kliirib käesoleva lõike punkti a kohaselt lubatud piiridesse jääva kliiritava tuletistehingu automaatselt 60 sekundi jooksul pärast vastaspooltelt kliiritava tuletistehingu kohta teabe saamist.
5. Keskne vastaspool, kes ei võta kahepoolselt sõlmitavat kliiritavat tuletistehingut kliirimiseks vastu, teatab kliirivale liikmele vastuvõtmata jätmisest reaalsajas. Kliiriv liige teavitab tehingu sõlminud vastaspoolt vastuvõtmata jätmisest kohe kui on keskse vastaspoole käest sellest teada saanud.

*Artikkel 5***Kliirimiseks vastuvõtmata jäetud kliiritavate tuletistehingute käsitlemine**

1. Kui keskne vastaspool kauplemiskohas elektrooniliselt sõlmitud kliiritavat tuletistehingut vastu ei võta, siis tühistab kauplemiskoht ka lepingu.

2. Kui keskne vastaspool kliiritavat tuletistehingut (v.a kauplemiskohas elektrooniliselt sõlmitud tehingud) vastu ei võta, siis tuleneb tehingu käsitlemine järgmisest:

- a) selle kauplemiskoha eeskirjad, kus leping kooskõlas kauplemiskoha eeskirjadega kliirimisele esitati;
- b) kõikides muudes olukordades vastaspoolte vahelised kokkulepped.

3. Kui vastuvõtmata jätmise tingisid tehnilised või kirjavead, saab kliiritava tuletistehingu uuesti kliirimisele esitada ühe tunni jooksul pärast eelmist esitamist, kuid seda samadel majanduslikel tingimustel ja eeldusel, et mõlemad vastaspoolel on uuesti esitamisega nõustunud. Kliiritava tuletistehingu algse sõlmimise kohaks oleva kauplemiskoha suhtes ei kohaldata teise kliiritava tuletistehingu esitamisel määruse (EL) nr 600/2014 artikli 8 kohaseid nõudeid.

Artikkel 6

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates määruse (EL) nr 600/2014 artikli 55 teises lõigus osutatud kuupäevast.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 29. juuni 2016

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER